

Sygn. akt XVII AmE 123/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz	SSO Witold Rękosiewicz
Protokolant: stażysta Magdalena Żabińska	

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania B. W. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą

(...) Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy w T.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o możliwość skorzystania z uprawnień

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 22 listopada 2017 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 123/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) decyzją z dnia 22 listopada 2017 r. nr (...) na podstawie art. 55 i art. 188a ust. 5 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, z późn. zm., dalej: (...)), w związku z art. 104 k.p.a. stwierdził, że przedsiębiorca: B. W. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy mgr B. W. w siedzibą w T. (skarżąca, powód), nie może skorzystać z uprawnień, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 UOZE w latach 2017 - 2021.

B. W. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy mgr B. W. w siedzibą w T. w złożonym odwołaniu zaskarżyła decyzję Prezesa URE w całości. Zaskarżonej decyzji powód zarzucił naruszenie art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez odmowę zastosowania tego przepisu, a w konsekwencji nie uwzględnienie wniosku o odstąpienie od wymierzenia sankcji w postaci pozbawienia prawa do korzystania z ulg, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii w latach 2017-2021.

Na podstawie podniesionego zarzutu skarżąca wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,

ewentualnie:

2. zmianę zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia wobec odwołującej sankcji w postaci braku możliwości skorzystania z uprawnień, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii w latach 2017-2021.

Powódka nie kwestionowała ustalenia, iż nie wywiązała się z obowiązków wynikających z powołanych w decyzji przepisów. Podniosła, że Prezes URE nie wziął pod uwagę złożonych przez nią wyjaśnień dotyczących przyczyn uchybienia terminu przesłania do URE informacji o ilości zużytej na własne potrzeby energii elektrycznej. Zaznaczyła, że wszelkie obowiązki odbiorcy przemysłowego wykonywała rzetelnie i terminowo. Oświadczyła, że brak wykonania obowiązku złożenia w terminie informacji o ilości zużytej energii był spowodowany kłopotami ze zdrowiem i osłabieniem organizmu. Powódka podkreśliła, że ze względu na znikomość środków finansowych sama prowadzi działalność gospodarczą, której rentowność jest niewielka, co wiąże się z dużą ilością obowiązków. Wskazała, że 5-cio letnie wykluczenie możliwości skorzystania z uprawnień przewidzianych w (...) wiąże się z karą pieniężną, których jako mały, jednoosobowy przedsiębiorca nie będzie mogła udźwignąć. Ze względu na energochłonność prowadzonej działalności gospodarczej pomoc w zakupie certyfikatów była dla powódki bardzo istotnym elementem. W ocenie skarżącej nałożona decyzją kara jest niewspółmierna do ciężaru przewinienia. Pozbawienie powódki uprawnień odbiorcy przemysłowego będzie się wiązało z zagrożeniem upadłością i w konsekwencji wyeliminowaniem firmy powódki z obrotu gospodarczego. Z tych względów powódka wniosła o odstąpienie od wymierzenia sankcji w postaci braku możliwości skorzystania z ulg, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 UOZE w latach 2017-2021. Podniosła, że brak wykonania obowiązku w terminie miał charakter incydentalny, nie był działaniem celowym i nie stanowił znacznego naruszenia warunków działalności koncesjonowanej. Stwierdziła, iż z uwagi na znikomy stopień szkodliwości stwierdzonego naruszenia spełnione zostały przesłanki do odstąpienia wobec niej od wymierzenia kary. Zarzuciła ponadto, że wbrew nakazowi wynikającemu z art. 56 ust. 6 Pe Prezes URE nie uwzględnił jej dotychczasowego nienagannego zachowania.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie. Podkreślił, iż powódka nie kwestionuje, że nie wykonała wynikającego z art. 54 i art. 188a ust. 4 UOZE obowiązku przekazania Prezesowi URE informacji oraz oświadczeń, o których mowa w tych przepisach w terminie do dnia 31 sierpnia 2017 r. Wskazał, że określone w przepisach (...) informacje i oświadczenia powódka złożyła dopiero przy piśmie z dnia 11 października 2017 r., w odpowiedzi na zawiadomienie Prezesa URE z dnia 25 września 2017 r. o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia braku możliwości skorzystania z uprawnień, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 UOZE w latach 2017-2021. Pozwany wskazał, że zgodnie z art. 55 i art. 188a ust. 5 UOZE naruszenie obowiązków wynikających z uzyskania statusu odbiorcy przemysłowego skutkuje wykluczeniem podmiotu z systemu wsparcia na okres oznaczony w treści tych przepisów, co znalazło wyraz w zaskarżonej decyzji. Odnośnie zarzutu niezastosowania art. 56 ust. 6a Pe pozwany zauważył, że przepis ten odnosi się wyłącznie do kar pieniężnych wymierzanych na podstawie ustawy Prawo energetyczne. Ponadto przepisy (...) nie zawierają odesłania nakazującego stosowanie tego przepisu do regulacji określonych w (...). Wskazał, że w zaskarżonej decyzji nie nałożono na powódkę kary pieniężnej, ale sankcji o charakterze niepieniężnym wynikających z art. 55 i art. 188a ust. 5 UOZE. Zdaniem Prezesa URE w sprawie brak także podstawy prawnej do zastosowania art. 174 ust. 2 UOZE, który jest odpowiednikiem art. 56 ust. 6a Pe. Przepis ten również odnosi się do kar pieniężnych. Zachowanie powódki nie wypełnia przesłanek określonych w tym przepisie, gdyż obowiązek został wykonany po powzięciu przez organ wiadomości o jego niewypełnieniu, a charakter naruszenia obowiązku przez powódkę nie był znikomy, bowiem miał negatywny wpływ na działalność organu administracji - Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Ze względu na brak złożenia do 31 sierpnia 2017 r. informacji i oświadczeń, niemożliwa była w tym okresie kontrola przedsiębiorcy w zakresie realizacji uprawnień wynikających ze statusu odbiorcy przemysłowego, co z kolei opóźniło realizację przez organ zadań wynikających z przepisów (...). Pozwany zauważył, że nie ma znaczenia dowodzenie przez powódkę braku możliwości wykonania ciężących na niej obowiązków w związku z „kłopotami ze zdrowiem”. Terminy wynikające z art. 54 i 188a ust. 4 UOZE

są terminami prawa materialnego, co oznacza, że niedopełnienie obowiązków wynikających z art. 54 i 188a ust. 4 UOZE ma wpływ na ukształtowanie praw odbiorców przemysłowych poprzez utratę uprawnień na okres 5 lat.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie złożonego pismem z dnia 30 listopada 2015 r. oświadczenia k. 7 akt adm.), o którym mowa w art. 52 ust. 3 UOZE oraz art. 199 ust. 1 UOZE Prezes URE wpisał przedsiębiorcę B. W. do wykazu odbiorców przemysłowych, którzy złożyli oświadczenie, o którym mowa w art. 52 ust. 3 UOZE. W związku z tym powódka była zobligowana do przekazania Prezesowi URE w terminie do dnia 31 sierpnia 2017 r. informacji i oświadczeń, o których mowa w art. 54 i art. 188a ust. 4 UOZE. We wskazanym terminie powódka nie wykonała wymienionego wyżej obowiązku.

Pismem z dnia 25 września 2017 r. znak (...) (...) Prezes URE zawiadomił powódkę o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia braku możliwości skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1, oraz w art. 96 ust. 2 UOZE, w latach 2017-2021. (k.13 akt adm.)

W odpowiedzi udzielonej w piśmie z dnia 11 października 2017 r. (k. 20 akt adm.) powódka wyjaśniła przyczyny niewykonania obowiązku w terminie, złożyła przewidziane w przepisach (...) informacje i oświadczenia wraz z załącznikami oraz wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary.

Pismem z dnia 20 października 2017 r. znak: (...) (...), Prezes URE zawiadomił przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania, prawie do zapoznania się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień.

Przedsiębiorca pismem z dnia 13 listopada 2017 r. złożyła dodatkowe wyjaśnienia i ponownie wniosła o odstąpienie od wymierzenia kary na podstawie art.56 ust.6a Pe.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 54 UOZE odbiorca przemysłowy, który złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 52 ust. 3 UOZE, jest obowiązany w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku realizacji obowiązku (tj. w niniejszej sprawie do 31 sierpnia 2017 r.), o którym mowa w art. 52 ust. 1, przekazać Prezesowi URE:

1) informację o:

a) ilości energii elektrycznej zakupionej na własny użytek w roku realizacji obowiązku,

b) spełnianiu warunków, o których mowa w art. 53 ust. 1,

c) wykonaniu obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 - w przypadku odbiorców przemysłowych, o których mowa w art. 52 ust. 2 pkt 1;

2) oświadczenie następującej treści:

"Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oświadczam, że:

1) dane zawarte w informacji, o której mowa w art. 54 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, są zgodne z prawdą;

2) znane mi są i spełniam warunki określone w art. 53 ust. 1 ustawy, o której mowa w pkt 1.";

W myśl art. 188a ust. 4 UOZE odbiorca przemysłowy, który złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 199 ust. 1, był obowiązany do dnia 31 sierpnia 2017 r., przekazać Prezesowi URE:

1) informację o:

a) ilości energii elektrycznej zakupionej na własny użytek w roku realizacji obowiązku,

b) spełnianiu warunków, o których mowa w ust. 3,

c) wykonaniu obowiązku, o którym mowa w ust. 1 - w przypadku odbiorców przemysłowych, o których mowa w ust. 2 pkt 1;

2) oświadczenie następującej treści:

"Świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny oświadczam, że:

1) dane zawarte w informacji, o której mowa w art. 188a ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, są zgodne z prawdą;

2) znane mi są i spełniam warunki określone w art. 188a ust. 3 ustawy, o której mowa w pkt 1."

Zgodnie z dyspozycją art. 55 UOZE odbiorca przemysłowy, który nie przekazał Prezesowi URE w terminie informacji oraz oświadczenia, o których mowa w art. 54 UOZE, nie może skorzystać z uprawnień, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 UOZE przez okres 5 lat od zakończenia roku, którego dotyczył obowiązek, o którym mowa w art. 52 ust. 1 UOZE, tj. w przedmiotowej sprawie w latach 2017-2021.

Natomiast zgodnie z przepisem art.188a ust. 5 UOZE odbiorca przemysłowy, który nie przekazał Prezesowi URE w terminie informacji oraz oświadczenia, o których mowa w art.188 ust. 4, podał w tej informacji nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd dane lub skorzystał z uprawnienia, o którym mowa w ust. 3, nie spełniając określonych w tym przepisie warunków, nie może skorzystać z uprawnienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1, oraz w art. 96 ust. 2 UOZE, w latach 2017-2021.

W sprawie bezsporne jest, że przedsiębiorca B. W., będąc podmiotem wpisanym do wykazu odbiorców przemysłowych, którzy złożyli oświadczenie, o którym mowa w art. 52 ust. 3 UOZE, nie złożyła w terminie przewidzianym w art. 54 i art. 188a ust. 2 UOZE tj. do 31 sierpnia 2017 r. wymaganych powyższymi przepisami informacji i oświadczenia. Okoliczność ta została przez powódkę potwierdzona w odwołaniu. Wymagane informacje zostały przez powódkę przedstawione w piśmie z dnia 11 października 2017 r., po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia braku możliwości skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1, oraz w art. 96 ust. 2 UOZE, w latach 2017-2021. Wobec ustalenia, że powódka nie wykonała w terminie ustawowym ciążącego na niej obowiązku Prezes URE uprawniony był do stwierdzenia w zaskarżonej decyzji, że nie może skorzystać z uprawnień odbiorcy przemysłowego.

W odwołaniu skarżąca zarzuciła Prezesowi URE naruszenie art. 56 ust. 6a Pe poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie wniosku o odstąpienie od wymierzenia sankcji w postaci pozbawienia prawa do korzystania z ulg, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 UOZE. Wskazać należało, że powołany przepis odnosi się jedynie do kar nałożonych na podstawie przepisów ustawy Prawo energetyczne. W ustawie o odnawialnych źródłach energii odpowiednikiem art. 56 ust. 6a Pe jest art. 174 ust. 2 UOZE. Jednak w każdym przypadku przepisy te dotyczą wyłącznie możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej. W zaskarżonej decyzji na skarżącą nie została nałożona kara pieniężna. Prezes URE stwierdził jedynie, że w wyniku niewykonania w terminie dyspozycji art. 54 i art. 188a UOZE powódka utraciła możliwość skorzystania z przewidzianych w ustawie uprawnień. Skoro nałożona na powódkę w zaskarżonej decyzji sankcja wynika z mocy samego prawa i nie jest karą pieniężną, art. 174 ust. 2 UOZE a tym bardziej art. 56 ust. 6a Pe nie mają do niej zastosowania.

Dodać należy, że przesłankami zastosowania przewidzianej w art. 174 ust. 2 UOZE instytucji odstąpienia od wymierzenia kary jest znikomy zakres naruszeń oraz zaprzestanie naruszania prawa lub zrealizowanie obowiązku

przed powzięciem przez organ wiadomości o naruszeniu. Warunkiem koniecznym do skorzystania przez organ z możliwości odstąpienia od wymierzenia kary jest łączne spełnienie pierwszej przesłanki z jedną z dwóch przesłanek wymienionych alternatywnie w dalszej kolejności. W art. 54 UOZE oraz art. 188a ust. 4 UOZE ustawodawca jednoznacznie wskazał, że obowiązek złożenia informacji i oświadczenia musi być zrealizowany w terminie do 31 sierpnia 2017 r. Z uwagi na zastosowanie w art. 174 ust. 2 UOZE sformułowania o zaprzestaniu naruszania prawa, oraz jednoznaczne określenie terminu realizacji obowiązku, złożenie przez powódkę wymaganych informacji i oświadczenia po upływie ww. terminu nie daje podstaw do uznania, że powódka zrealizowała obowiązek i w sprawie została spełniona przesłanka zaprzestania naruszania. Ponadto z informacji zebranych w aktach administracyjnych wynika, że po bezskutecznym upływie terminu do spełnienia przez powódkę obowiązku, Prezes URE pismem z dnia 25 września 2017 r. powiadomił ją o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie stwierdzenia braku możliwości skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 53 ust. 1 oraz art. 96 ust. 2 UOZE. Oznacza to, że Prezes URE powziął wiadomość o naruszeniu przed zrealizowaniem przez powódkę wynikającego z art. 54 i art. 188a ust. 4 UOZE obowiązku. Wobec tego, nawet gdyby w odwołaniu powódka trafnie wskazała przepis, którego naruszenie zarzuciła Prezesowi URE, stwierdzić należało, iż w sprawie nie zostały zrealizowane przewidziane w ustawie przesłanki upoważniające Prezesa URE do skorzystania z możliwości odstąpienia od wymierzenia kary. Zgodzić się należy również z wyrażonym w odpowiedzi na odwołanie stanowiskiem, że brak złożenia w terminie informacji i oświadczenia miał negatywny wpływ na działania Prezesa URE, który pozbawiony był możliwości kontroli przedsiębiorcy w zakresie realizacji uprawnień wynikających ze statusu odbiorcy przemysłowego i w ten sposób opóźniało realizację przez organ zadań wynikających w przepisów (...). Wobec ustalenia, że żadna z przewidzianych w ustawie przesłanek umożliwiających odstąpienie przez Prezesa URE od wymierzenia kary nie została spełniona, podniesiony w odwołaniu zarzut należało uznać za bezzasadny. Poprzez wydanie zaskarżonej decyzji Prezes URE stwierdził jedynie obiektywnie istnienie określonego stanu prawnego, który wynikał z mocy prawa i nie zależał od oceny pozwanego. Dodać wypada, że przepis dotyczący odstąpienia od wymierzenia kary został sformułowany w sposób ewentualny. Ustawodawca nie nałożył na organ obowiązku, lecz umożliwił jedynie podjęcie, w zakresie uznania administracyjnego, decyzji o zastosowaniu instytucji odstąpienia od wymierzenia kary. W związku z tym, nawet jeżeli w sprawie byłyby spełnione przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary, nie można stawiać pozwanemu zarzutu naruszenia przepisu, w którym taka możliwość została unormowana. Przedstawione stanowisko znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2019 r. sygn. akt I NSK 95/18.

Odnośnie podnoszonych przez powódkę okoliczności stanowiących przyczynę naruszenia wskazać należy, iż z uwagi na materialnoprawny charakter wynikającego z art. 54 i art. 188a ust. 2 UOZE terminu realizacji obowiązku, wystąpienie tych okoliczności nie może usprawiedliwiać naruszenia oraz stanowić podstawy do przywrócenia terminu lub uchylenia negatywnych dla powódki skutków naruszenia. Na skutek bezskutecznego upływu terminu prawa materialnego, określonego w art. 54 i w art. 188a ust. 4 UOZE powódka utraciła uprawnienia, o których mowa w art. 53 ust. 1 oraz w art. 96 ust. 2 UOZE i nie ma możliwości dochodzenia ich realizacji. W tej sytuacji podnoszone w odwołaniu okoliczności dotyczące przyczyn zaistnienia naruszenia nie mogły mieć wpływu na ocenę zasadności zaskarżonej decyzji, nie dawały podstaw do uwzględnienia odwołania i uchylenia bądź zmiany zaskarżonej decyzji.

Jak już wskazano, zaskarżona decyzja została wydana na podstawie przepisów ustawy o odnawialnych źródłach energii. Z tego względu dla oceny zasadności zaskarżonej decyzji bez znaczenia był również zarzut naruszenia art. 56 ust. 6 Pe, który nie miał zastosowania w niniejszej sprawie. Ponadto dotychczasowe zachowanie się podmiotu stanowi jedynie okoliczność łagodzącą i może być brane pod uwagę dopiero na etapie ustalania wysokości kary. Brak uwzględnienia przez Prezesa URE tej okoliczności w żadnym wypadku nie może stanowić podstawy do uchylenia lub zmiany wydanej decyzji. W rozpoznawanej sprawie powołany przez skarżącą przepis art. 56 ust. 6a Pe, nakazujący uwzględnienie okoliczność uprzedniego zachowania się podmiotu nie miał zastosowania i pozostaje bez wpływu na treść wydanego przez Prezesa URE rozstrzygnięcia.

Po zapoznaniu się ze stanowiskami stron Sąd uznając, że w świetle przytoczonych przez strony twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do uwzględnienia, oddalił odwołanie jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.